

hanc h3.
t eripiã.

erige fidẽ tuã: z noueris qz te non deserit.
Sz iõ putas te deserit: qz nõ qñ vis eripit.
 Eripuit tres pueros de igne. Qui eripuit
 tres pueros: deseruit machabeos: Absit.
 Et illos eripuit: z illos. Illos corporaliter vt
 infideles pfunderent: istos spũaliter: vt fi
 deles imitarent. **Cũ ipõ sũ in tribulatiõẽ.**
Et erimã eũ z glorificabo eum.
Longitudine dierũ replebo eũ:
 Que est lögitudine dierũ: Vita eterna est.
 Fratres nolite putare lögitudinẽ dierũ: di
 ci sic sũt dies miores: z statũ dies maiores.
 Tales dies nobis habet dare. Lögitudine
 illa est que nõ habet finẽ etna vita: que no
 bis pmittit in diebº lögis. Et vere qz suffi
 cit: nõ sine causa dixit replebo eũ. Nõ nob
 sufficit quicqđ longũ est i tpe si habet finẽ:
 z iõ nec longũ dicendũ est. Et si auari su
 mus: vite eterne debemº esse auari: talẽ vi
 tã desiderare que nõ habet finẽ. Ecce vbi
 extendat auaricia vestra. Argẽtũ vis sine
 fine: vitã eternã desidera sine fine. Nõ vis
 vt hẽat finẽ possessio tua: vitã etnã deside
 ra. **Que ẽ: Lögitudine diez replebo eũ.**
Et ostendã illi salutare meũ. Nec b
 frẽs breuiter ptereundũ est: ondam illũ sa
 lutare meũ. Hoc dixit: ostendã illi ipm chri
 stũ. Quare: Nõ est visus in fra: Quid no
 bis magnũ h3 ostẽdere: Sz nõ est visus ta
 li visu quali videbimus. Tali visu visus
 est: quali viderunt qui crucifixerunt. Ec
 ce qui viderũt crucifixerũt: nos nõ vide
 mº z credimº. Illi oculos habebãt z nos nõ
 habemº: Immo z nos cordis oculos habe
 mº: h3 p fidẽ adhuc videmº ñ p speciẽ. Qñ
 erit species: Qñ videbimº eũ facie ad fa
 ciem: quod dicit Aplus: qz nobis promit
 tit deº in magno pmio oim laborz nostro
 rũ. Quicqđ laboras ad h3 laboras vt vi
 deas. Nescio qđ magnũ est: qđ visuri su
 mº: qñ tota merces nra visio est: z ipm ma
 gnũ visũ: hoc ẽ dñs noster Iesus christus:
 ipẽ q̃ humilis visus est ipẽ videbit magnº
 z letificabit nos: quõ videt mõ ab angelis
**In pncipio erat verbũ: z verbuz erat apd
 deũ: z deº erat verbũ.** Attẽdite q̃ b pmissit
 ipz dñm i euãgelio dicẽtẽ: Qui diligit me
 diliget a patre meo: z ego diligã eũ. Et qñ
 dicet ei: z quid ei dabis q̃ diligit te: ostẽ
 dam inq̃t meipm illi. **Besideremus z ame
 mº: z flagremº si sponsa sumº.** Spõsus ab
 sens ẽ: sustineamº: veniet quẽ desideramº.
**Tantũ pignº dedit: nõ timeat spõsa ne de
 serat a sponso: nõ dimittit pignº suũ.** Qd

pignº dedit: Sanguinẽ suũ fudit. Qd pi
 gnus dedit: Spiritũ sc̃m misit. Talia pi
 gnora dimittet ille spõsus: Si nõ amaret:
 talia pignora ñ daret. **Iã h3: O si sic amare
 mus.** Maiorẽ dilectionez nemo h3: q̃ vt
 aiam suã ponat p amicis suis. Et nos q̃
 modo ponimº aias nras p illo: Quid illi
 pdest: qñ iã altissimũ posuit refugũ suuz:
 z flagellũ non appropinquat tabernaculo
 eius: Sz qđ dicit Jobes: Sic christº p no
 bis aiam suam posuit: sic z nos debemº p
 fratribº aias ponere. Unusq̃sqz ponẽs p
 frẽ aiam: p christo ponit. Qui mõ pascit
 fratrẽ: christũ pascit. **Cũ vni ex meis mini
 mis fecistis mihi fecistis.** Amemº z imite
 mur: curramº pº vngenta eiº: quõ dicit in
 canticis cãticoz: post odorẽ vngẽtoz tu
 orũ currimº. **Ueit enĩ z oleuit: z odor ipsiº
 impleuit totũ mundũ.** Uñ odor: **Be celo.**
**Seq̃re g̃ ad celũ: si ñ falsũ rĩdes: qđ dñr sur
 sum cor: sursũ cogitatioez: sursũ amorem:
 sursũ spem.** Ne putrescat in fra triticũ: nõ
 audes ponere in humida fra ne putrescat
 qz laborasti z messuisti: triturasti z vẽtila
 sti. **Querĩ locũ tritico tuo z nõ q̃ris locum
 cordi tuo: z ñ q̃ris locũ thesauro tuo: fac
 qđ poteris in fra: eroga nõ pdes sed re
 codes.** Et q̃s seruat: **Christº qz z te saluat.**
**Te nouit saluare: thesaurũ tuuz nõ nouit
 puare: Quare aut vult vt locũ mutes the
 sauro tuo: nisi vt locum mutes cordi tuo?**
Nemo enĩ cogitat nisi d̃ thesauro suo. Qz
 mlti hic sũt q̃ me mõ audiũt: z nõ ẽ cor eo
 rũ nisi in facellis suis. **In terra estis: qz in
 terra est qđ amatis.** **Mittat in celum z ibi
 erit cor vestrũ.** **Ubi enĩ fuerit thesaurº tuº
 ibi erit z cor tuũ.**

Explicit Tractatº de ps. XC

Incipit Tractatº de ps. XCI

Atẽdite ad psalmũ: det nob dñs
 apire mysteria q̃ b p̃tinent: qz p
 pter fastidiũ aioz: eadem diuerse
 varietz tractãt. Nã nullũ aliud cãticũ nos
 docet deº: nisi fidei spei z caritatĩ: vt fides
 nra firma sit in ipõ q̃diu illũ non videmº:
 credẽtes i eũ quẽ ñ videmº vt gaudeamº
 cũ viderimº: z fidei nre succedat species lu
 cis eiº: vbi iã nõ nob dicet: crede qđ nõ vi
 des: h3 gaude qz vides. **Spes etiã nra icõ
 mutabil sit z figat in illo: z nõ nutet z flu
 ctuet: Nõ agitet sic ipẽ deº i q̃ figat nõ po
 test agitari.** **Spes eniz modo vocatur: tũc
 non spes sed res erit.** **Tamdiu enim voca
 tur spes q̃diu non videt quod sperat: di**

centē Aplo: Spes autē q̄ videt nō ē spes. Qd̄ enī videt quis quid sperat: Si autē qd̄ nō videm⁹ speram⁹: p̄ patientiam expectamus. Qd̄ ergo patientia necessaria ē q̄ diu veniat qd̄ p̄missuz est. Nemo autē patiens ē in bonis. Qñ erigit de hoīe patientia ī malis agit: qñ dicit: patiens esto: tolera: sustine molestia est: sub qua te de⁹ vult esse fortem tolerantē: longanimē: patientē. Sed nūqd̄ decipit qui p̄misit: Medicus erexit ferrū ad secāda vulnera: z dicit ei quē secturus ē: Patiens esto: sustine: tolera. In dolorib⁹ erigit patientia: sed post dolores p̄mittit salutē. Et ipse q̄ tolerat dolores in ferro medici: nisi sibi p̄ponat sanitatē quā nonduz habet: deficit in dolore quē patit. Multa q̄ mala sūt ī isto seculo: int⁹: forl: proorsus nō cessant: Habūdūt scādala: nemo illa sentit nisi qui gradit̄ viā dei. Et dicit in oībus diuinis paginis vt tolerat p̄ntia: speret futura: amet quē nō videt: vt amplectat̄ cuz viderit. Caritas enī que tertia nobis adiungit̄ ad fidē z ad spem: maior ē supra fidem z spem: qz fides est rez q̄ non vident: erunt autē species cū vise fuerint: z spes rei est que nō tenet: adueniēte ipsa re non erit iā spes qz tenebim⁹ si sperabim⁹: Caritas autē nō nouit nisi crescere magis magisqz. Si enī amam⁹ quē nō videm⁹: quō amatum sum⁹ cū viderimus: Besideriū ergo nostrū crescat: christiani non sum⁹ nisi p̄pter futurū seculuz. Nemo p̄ntia bona speret: nemo sibi p̄mittat felicitatē mūdi qui christian⁹ ē: sed vtaq̄ felicitate p̄senti vt potest: quō potest: qñ pōt: quātū potest. Cū adest cōsolationi dei grās agat: cū deest: iusticie dei gratias agat: vbiqz sit grat⁹: nusqz sit ī gratus. Et patri cōsolanti z blandiēti grat⁹ sit: z patri emēdāti z flagellāti z disciplinā danti grat⁹ sit: amat enī ille semp̄ siue blandiat̄ siue minef: z dicat qd̄ audistis in psalmo. **Bonū est cōfiteri dño z psallere noi tuo altissime.** Titul⁹ psalmi habet: **Psalm⁹ cantici in die sabbati.** Ecce z hodiernus dies sabbati est. Hūc in p̄senti tpe ocio quodaz corpaliter languido z fluxo z luxurioso celebrāt iudei. Vacāt enī ad nugas: z cuz de⁹ p̄cepit obseruari sabbatū: illi ī his q̄ de⁹ phibet exercēt sabbatū. Vacatio nra a mal⁹ opib⁹: vacatio illoz a bonis opib⁹ est: Delic⁹ est enī arare q̄ saltare. Illi enī a bono ope vacāt: ab ope nugatorio nō vacāt. Nob̄ sabbatū idicit de⁹. Quare: **Primo** vbi sit vi-

dete. **Intus** ē: in corde est sabbatū nostrū. Multi enī vacāt mēbris: z tumultuāt cōsciētia. **Dis** hō malus sabbatū habere nō potest. Nusqz enī illi cōquiescit cōsciētia: z necesse est vt in pturbationib⁹ viuat. Cui autē bona est cōsciētia trāquillus est: z ipsa tranquillitas sabbatū est cordis. Attendit enī p̄missorē dñm: z si laborat in p̄nti: extēditur spe futuri: z serenat̄ omne nubilū tristicie: sicut dicit Aplo: **spe gaudētes.** **Sp̄m** autē gaudiū in tranq̄llitate spei nostre sabbatū nostrū est. **Hoc cōmedat:** hoc cātat in isto psalmo: quō sit homo christianus in sabbato cordis sui: id est in vacatiōe z tranq̄llitate z serenitate cōsciētie sue nō pturbatus. **Inde** dicit hic: vnde solēt pturbari hoīes: z docet te agere sabbatū in corde tuo. **Primum** est vt tuipe si aliquid p̄fecisti: deo confitearis ex eo q̄ p̄fecisti: quia munera ipsius sunt: nō merita tua. **Hinc** incipe sabbatū: nō tibi tribuēdo: quasi nō accepis qd̄ accepisti: neqz excusādo te ab eo qd̄ facis mali: qz ip̄a sunt tua. **Peruersi** enī hoīes z pturbati q̄ nō agūt sabbatum: mala sua deo tribuūt: bona sua sibi. **Si** qd̄ boni fecerit: ego feci dicit: si quid mali fecerit querit quē accuset ne p̄fiteat̄ deo. **Et** quid est querit quē accuset: **Si** nō est valde impi⁹: ad manū sathanā habet quē accuset. **Sathanas** fecit dicit: ip̄e mihi p̄suasit: quasi sathanas habeat p̄tātē cogendi. **Astutiā** suadēdi habet. **Sed** si sathanas loqueret̄: z taceret de⁹: haberes vñ te accusares: mō aures tue posite sunt inter momentē deū z suggerentē serpentes: **Quare** huc flectunt: hinc auertunt: **Nō** cessat sathanas suadere malū: sed nec de⁹ cessat ad monere bonū. **Sathanas** autē nō cogit inuitū: ī tua p̄tate ē p̄sentire aut nō p̄sentire. **Si** aliqd̄ p̄suadēte sathana mali fecerit: dimitte sathanā: accusa te: vt accusatiōe tua dei misericordiā merearis. **Exp̄tis** illum accusare q̄ nō hz veniaz: te accusa: z accipis indulgētiā. **Beinde** mlti nō accusant sathanā: s̄ accusāt fatū. **Fatū** meū me duxit dic. **Cū** dixerit illi: q̄re fecisti: q̄re peccasti: **Et** ille fato malo: ne dicat ego feci. **Iā** man⁹ ad deū tēdit: lingua blasphemat. **Nō** dū quidē h̄ apte dic: s̄ tñ attēde z vide q̄a hoc dicit. **Queris** ab illo quid sit fatū: z dicit: stelle male. **Queris** ab illo q̄s fecit stellas: quis ordinauit stellas: nō habet quid tibi respōdeat nisi deus. **Restat** ergo vt siue per transennā: siue p̄ cannā longā: siue

p primū deū accuset: et cū deo puniat peccata: deū faciat auctore peccatorum suorum. Non potest enī fieri ut puniat quod fecit: punit quod facis ut liberet quod fecit. Aliquī autē dimissis oībus dīno directe eū in deū: et quī peccāt dicūt: deus hoc voluit: et si nollet deus nō peccarē. Ad hoc monet ut nō solū nō audiat ut non pecces sed accuset quod peccas. Quid ergo nos docet psalmus iste?

Expositio psalmi.

Alia lra.
Here no.
uo altissi

Bonū est cōfiteri dño: Quid est cōfiteri dño: In vtrāq; re et in peccato tuo: quod tu fecisti et in bono facto cōfiteri dño: quod ipse fecit. **T**unc psaltes noi dñi altissimi: Querens glām dei nō tuā: nomē ipi nō tuū. Si enī tu quē nomē dei: quāt et ipse nomē tuū: si autē tu neglexeris nomē dei: delet et ipse nomen tuū. Quō autē dixi quēt et ipse nomē tuū: Quomodo dixit discipulis veniētib; postea quā misit eos euāgelizare. Cū fecissent multa miracula: et in noīe christi demonia eiecissent redeūtes dixerūt: Domine ecce nobis demonia sibiecta sūt. Bixerūt quidē in noīe tuo: sed ille vidit in eis quod ipsa glorificatiōe gaudebāt et extollebāt se: et ibāt inde in supbia: quod licuit illi expellere demonia: vidit illos querere glāz suā: et ait illis quēs ipse: imo cōseruas noīa eorū apud se: Nolite gaudere in hoc: gaudete autē quī noīa v̄ra scripta sūt in celo. Ecce vbi habes nomē: si tu nomē dei non negligas. Psalle ergo noi dei: ut fixū sit apud deū nomē tuū. Psallere autē deo quod est frēs: Psalteriū organi genū est: chordas habet. Opū nostz: psalteriū nostrū est. Quicūq; manib; opat opa bona psallit deo: quicūq; ore psitet cātat deo. Cantat ore: psalle opib;. Ad quā rē? **A**d annūciādū mane misericordiā tuā: et veritatē tuā p noctes. Quid sibi vult quod mane annūcianda ē misericordia dei: et p noctē veritas dei: Mane dicat: quī nob; bñ est: nox dicat quī tristitia tribulatiōis ē. Quid ergo dixit breuiter: Quā tibi bñ est gaude deo: quod misericordia ipi est. Itz tu forte diceres: si gaudes deo quī mihi bene est: quod misericordia ipi est: quī in tristitia: in tribulatione sum quod facio: Misericordia ipi est quī mihi bñ est: crudelitas ergo ipsius quī male est: Si laudo misericordiā quī bñ est: repbēdo ergo crudelitātē quī male est: Nō. Sed quī bene est lauda misericordiā: quī male est lauda veritatē: quia peccā flagellat: nō est iniquus. In no

cte erat Daniel quī orabat. Erat enī in captiuitate hierusalē: erat in p̄tate hostium. Tūc multa mala sancti patebant: tūc ipse in lacū leonū missus est: tūc tres pueri in ignē precipitati sūt. Hec patebat in captiuitate ipsius israel: nox erat. Per noctē cōfitebatur Daniel veritatē dei: dicebat in oratione: Peccauim;: impie egim;: iniquitates fecim;: tibi dñe glā: nobis pfusio: veritatē dei annūciabat p noctē. Quid est veritatē dei annūciare p noctes? Nō accusare deū quod aliqd pateris mali: s; tribuere illud peccatis tuis: emēdationi ipi: ad annūciandā mane misericordiā ipi et veritatē p noctē. Cū misericordiā annūcias mane: et veritatē p noctē: semp laudas deū: semp cōfiteris deo: et psallis noi ei. **I**n decachordo psalterio: cū cātico in cithara. Decachordū psalteriū si mō audistis. Decachordū psalteriū significat decē pcepta legi. S; cātare in illo opū ē: si portare psalteriū. Nā et iudei hñt legē: portāt et nō psallūt. Qui s; q psallūt: Qui opāt. Itz est quod opant cū tristitia: nōdū psallūt. Qui sūt q psallūt: Qui cū hilaritate faciūt bñ. In psallēdo enī hilaritas est. Et quid dic ap̄ls: Hilarē enī datorē diligit de;. Quicquid facit cū hilaritate fac bonū: tūc et bñ facis. Si autē cū tristitia facit: fit de te: nō facit: et portat magi psalteriū nō cātat. In psalterio decachordo cū cātico in cithara: hoc est in v̄bo et ope. Cū cātico in v̄bo: in cithara in ope. Si v̄ba sola dicis: quāsi cātico solum habes: citharā nō habes. Si opari et nō loqueris: quāsi solā citharā habes. Prop̄ s; et loqueri bñ et fac bñ: si vis hñe cātico cū cithara. **Q**uia locūdasti me dñe in factura tua: et in opib; manū tuarū exultabo. Videt quod dicat: Tu me fecisti bñ viuente: tu me formasti: Si quod forte bōi facio in factura manū tuarū exultabo: quō dic ap̄ls: Ipi enī sum; figmētū creati in opibus bonis. Nisi enī te formaret ad opa bona si nō fecerit nisi opa tua mala. Qui enī loquitur mēdaciū de suo loquitur. Hoc euāgelii dicit. Omne peccatū mēdaciū est. Contra legē enī et v̄ veritatē quicquid est: mēdaciū dī. Ergo quod ait: Qui loquitur mēdaciū de suo loquitur: id est qui peccat de suo peccat. Attendite ergo sententiā contra. Si enim qui loquitur mendacium de suo loquitur: restat ut qui loquitur veritatem de deo loquatur. Ideo dicitur alio loco: Deus verax solus: omnis autem homo mendax.

Alia lra.
I. pelectasti.

Nō tibi dicif in hac sentētia: vade securus mētre: qz hō es: imo vide te hoīem: qz mē dāx es: z vt sis verax: bibe vitatē vt d̄ deo ructes: vt sis verax. Quia de tuo illā non potes habere: restat vt inde illā bibas: vñ fluit. Quō si a luce recesseris i tenebris es: quō lapis nō de se feruet: sed vel a sole: vt ab igne: si euz caloz subtraxeris frigescit: ibi apparet qz qd̄ feruebat nō erat ipsius: sed feruebat vel a sole vel ab igne: sic z tu si a deo recesseris frigesces: si ad deū accesseris feruesces: sic dic̄ Ap̄ls: spiritu feruentes. Itē de luce qd̄ dic̄: Si ad eū accesserit in lumie erit. **I**ō psalm̄ dicit: Accedite ad eū z illuminamini: z vult̄ vestri nō erubescant. Quia ḡ boni nihil poteris opari nisi illuminat̄: z a lumie dei z feruefact̄ a spiritu dei: qñ videris te bñ opantem: p̄fitere deo: z dic qd̄ ait Ap̄ls: dic tibi ne extollaris. Quid enī habes qd̄ non accepisti: Si aut̄ accepisti qd̄ gl̄aris: quasi nō accepisti: **H**ic ḡ p̄fitere dño: z docet nos bonā p̄fessionē: z dic̄. **F**ocūdasti me dñe i factura tua z i opib̄ manuū tuaz exultabo. Quid agimus de illis q̄ male viuūt z florēt: **H**i enī p̄turbatū animū habēt: z q̄ pdit sabbatuz videt se quotidie in bonis opib̄ versantē z laboratē in angustia rerū: forte in inopia rei familiar̄: forte in fame z siti z nuditate: forte se i carcere bona faciētē: z illū a quo in carcerē missus est mala facientē z exultantē: z s̄bintrat i cor pessima cogitatio aduersus dñū: z dicit: deus quare tibi seruiō: quare obedio v̄bis tuis: Non rapui aliena: nō furtū feci: nō hoīem occidi: nō cuiusq̄ rē cōcupiui: nō falsū testimoniū aduersus aliquē dixi: nō patri vel matri iniuriā feci: nō ad idola inclinat̄ sum: nō accipi nomē dñi dei inuanū: seruauī me a peccato. **E**nūerat decē chordas: id ē decē p̄cepta legis: z interrogat se scdm̄ singula: z videt se nō peccasse nec in vno: z p̄tristat qz talia mala patit̄: z illi qui nō dico aliq̄s chordas tāgūt: s̄ nec tāgūt ip̄m psalteriū z nihil bōi opāt̄: p̄sulūt idola. **E**t forte t̄sic vident̄ ch̄ristiani: qñ nihil mali patiūt̄ domus eoz: qñ aliqua ibi tribulatio est: currūt ad phitonē: aut sortilegū: aut mathematicū: d̄r illi nomē ch̄risti: subsannat: torquet os suū: d̄r illi: fidelis cur p̄sul̄ mathematicū: **E**t ille: recede a me: ip̄e mibi pdidit res meas: nā pdidissē z in plāctu remāsissem. **H**ō bone: nōne signas te signo sancte crucis ch̄risti: z lex omnia ista pro-

hibet: **G**audes qz res tuas inuenisti: non es tristis: qz tu peristi. Quāto meli⁹ tunica tua p̄ret q̄ aīa tua: **S**ubsannat i his oib̄: p̄tumeliosus est parētib̄: odit inimicū: in sectat̄ vsq̄ ad mortē: furat̄ vbi occasione inuenerit: a falso testimonio nō cessat: insidiat̄ matrimonio alieno: p̄cupiscit rē p̄xi mi sui. **F**acit hec oīa: z floret in diuitijs: in honorib̄: in excellētia mundi hui⁹. **V**idet eū ille miser bñ opans z mala patiens: p̄turbat̄ z dicit. **D**eus puto mali tibi placent: z bonos odisti: amas eos q̄ faciūt iniquitatē. **S**i cōmotus fuerit: z illi cogitationi cōsenserit: pdet sabbatū de corde: **F**am incipit ad psalteriū hoc nō attēdere: deuiauit inde: sine causa cātat: bonū est cōfiteri domino z psallere noi tuo altissime. **I**n pdito sabbato ab interiore hoīe: z exclusa q̄te cordis: z bona cogitatioē repulsa: icipit iā imitari illū quē videt i mal̄ florētē: z cōuertit se ip̄e ad faciēda mala. **B**e⁹ at̄ patēs ē: qz et̄n̄ ē: nouit diē iudicij sui vbi oīa examinat. **H**oc nos docēs qd̄ ait: **Q**uas magnificata sūt opera tua dñe: nimis p̄funde facte sūt cogitationes tue. **R**euera frēs mei nullū mare tam p̄fūdū est q̄ ē ista cogitatio dei vbi mali floreat: z boni laborēt. **N**ihil tā p̄fūdū: nihil tam altū vbi naufragat oīs infidelis in isto alto isto p̄fūdo. **U**is trāsire p̄fūdū hoc: **A** ligno ch̄risti noli resiliere: nō mergaris tene te ad ch̄ristū. **Q**uid est qd̄ dico tene te ad ch̄ristū: **I**ō voluit ip̄e in terra laborare. **A**udistis cū propheta legere: nō auertisse eū scapulas a flagellis: nō auertisse eū faciē ab sput̄ hoīm: n̄ auertisse maxillas a palmis eoz. **Q**uare oīa ista pati voluit: nisi vt cōsolet̄ patietēs: **N**ā potat z ip̄e i fine resuscitare carnē suā: s̄ tu q̄ nō videras: nō eēt qd̄ spares: non distulit resurrectōez suā: ne tu adhuc dubitares. **E**o ḡ sine patē: z tolera s̄bulatiōes i mūdo q̄s attēdisti i ch̄risto: z nō te moueat q̄ faciūt mala: z i isto seclō florēt: **N**imis p̄funde facte sūt cogitationes dei. **U**bi est cogitatio dei: **A**d p̄ns habenas laxat: s̄ postea astriget. **N**oli gaudē ad piscē q̄ in esca sua exultat: nōdū traxit hamū piscator. **N**ā iam ille hamū habet in faucib̄: z qd̄ tibi videt longū breue ē: oīa ista cito trāsēūt. **Q**uid est: longa vita hoīs ad eternitatē dei: **U**is esse lōganimus: **V**ide eternitatē dei. **N**am attēdis ad dies tuos paucos: z dieb̄ tuis paucis: vis impleri omnia. **Q**ue omnia:

Ut dānēt oēs ipij: z coronēt oēs bōi. In diebus tuis vis hō oīa impleri: Implet ea de^o i tpe suo. Quid tu tediū pateri: z facti: Efn^o est tardat: lōganimis ē: tu autē dicit: iō ego nō suz longaminis: qz tpalis sū: s in ptate habes. Fūge cor tuū eternitati dei: z cum illo etern^o eris. Quid enī dictū est de temporalib^o: Quid caro senū: z oīs claritas carnis vt flos senū: senū aruit: z flos decidit. Quid ergo arefcūt: z decidūt: nō vbi illō: Verbū enī dñi manet in eternū. Trāsit senū: trāsit claritas senū: sed non habes quote teneas: verbū dñi manet in eternū. Bic g illi nimis pfunde facte sūt cogitationes tue: Tenuisti lignū: trāsis p istā pfunditatez. Quides ibi aliquid: Intelligi ibi aliqd: Intelligo dicis. Si iā christian^o es: z bñ eruditus dicis: de iudicio suo referuet oīa. Boni laborāt qz flagellant vt filij: mali exultāt qz dānant vt alieni. Duos filios habet homo: alterū castigat: alterū dimittit. Facit vn^o male z nō corripit a patre: alter mox vt se mouerit: colaphis cedit: flagellatur. Vñ ille dimittit: et ille cedit: nisi quia huic ceso hereditas seruat: ille autē dimissus exhereditat^o est: Quides eū non habere spem: z dimittit eū vt faciat qd vult. Puer autē qui flagellat si cor nō habuerit z imprudens fuerit z stult^o: gratulat^o fratri suo: qui nō vapulat: z gemit de se z dicit in corde suo: tāta mala facit frater meus: quicqd vult facit ptra pcepta patris mei: z nemo facit illi durū verbū: ego mox vt me mouero cedoz. Stult^o est: imprudēs est: attendit quid patit: z nō attendit qd illi seruetur. Ideo cū dixisset: nimis pfunde facte sunt cogitationes tue: subiicit statim. **Vir imprudēs nō cognoscet: z stultus nō intelliget ea.** Que sūt que nō intelligit stult^o: z que nō cognoscet imprudēs: **Cū exoriunt peccatores sicut fenum:** Quid est sicut fenu: Quides cū hyems est: sed estate arefcit. Attēdis florē feni: qd citius trāsit: Quid lucidi^o: Quid viridi^o: Nō te delectet viriditas ipi^o: s time ariditate ipsius. Audisti peccatores sicut fenu: audi z iustos. Quō: Ecce interim videte peccatores: sicut fenuz florent bene. Sed qui sunt qui nō cognoscunt: Stulti z imprudentes. **Cū exoriunt peccatores sicut fenu.** Et **pspererit oēs qui opant iniquitate.** Oēs qui in corde suo non recta sentiunt de deo: prospererunt peccatores orientes sicut fenum: id est floren

tes ad tēp^o: Quare illos pspiciunt: **Et intereant in seculū seculi:** Attendūt enī florē ipsozū temporalē: z imitant illos z volentes cū illis florere ad tempus: intereūt in eternū: hoc est vt intereant in seculum seculi. **Tu autē altissimus i eternum es domine.** Expectans desuper ex eternitate tua quādo transeat tempus iniquoz: z veniat temp^o iustoz. **Quoniam ecce:** Intendite fratres iā z ipe loquit. Loq̄t enī ex psona nostra: loquit ex psona corporis christi. Christus enī loquitur in corpore suo: id est in ecclesia sua. **Iā iunxit se eternitati dei:** sicut vobis paulo ante dicebam: longanimis est deus z patiens: omnia ista mala q̄ videt a malis fieri tolerat. Quare: Quia eternus est z videt quid illis seruet. Quides z tu esse longanimis z patiens: Funge te eternitati dei: cuz illo expecta illa que infra te sūt. Cū enī adherit cor tuū altissimo: infra te erūt oīa mortalia: z dic qd sequit. **Quoniam ecce inimici tui pibunt.** Qui florent mō: postea pibunt. Qui sūt inimici dei: fratres forte illos solos putatis inimicos dei q̄ blasphemāt: Sūt qdē z ipi: z atroces isti q̄ nec lingua: nec cogitationib^o mal^o pcut iurij: deo. Et qd faciūt deo excelsio: et nō: Si pugni in colūna ferias tu lederi: z putas qz blasphemio deū pcutias: Nō tu dirūper: nā nihil facis deo. Sed inimici dei apte blasphematores sūt z quotidie occulte inueniunt. Caue tales inimicitias dei. Quosdā enī occultos inimicos dei scriptura aperit: vt qz n̄ illos potes nosse i corde tuo: noueris illos in scptura dei: z caueas iueniri cū illis. Aptē dicit Jacob^o ap̄ls in epla sua. **Rescūt qz amic^o h^o mūdi inimic^o dei pstituit:** Audisti: nō vis esse inimic^o dei: noli esse amicus hui^o mūdi. Nā si amic^o fueris hui^o mūdi: inimic^o eris deo. Quō enī non pōt fieri adultera pūnx: nisi inimica sit viro suo: sic aīa adultera amore rerū seculariū nō pōt nisi inimica esse deo. **Timez nō amat.** Penas timet: iusticia nō delectat. Ergo inimici dei oēs amatores hui^o mūdi: oēs inq̄sitores nugaz: oēs p̄sultatores sortilegoz: mathematicoz: phitonuz: intrent ecclesias: nō intrēt ecclesias: inimici dei sūt. Ad tps pnt florere sic fenu: pibūt autē cū ille in spicere ceperit: z iudiciū suū in oēm carnē adduxerit. Fūge te scripture dei: z dic illō cū isto psalmo: **Quoniam ecce inimici tui pibunt.** Non ibi inueniaris vbi peribunt.

Alia lra nō b.

Alia lra habet
t inimici tui do-
mine.

Alia lra.
t insipies.
Alia lra.
t bec.
Alia lra.
tati fuerit.

Alia lra.
pparuerit.

Et dispergent oēs qui operantur iniquitate. Quid tu qui laboras: modo si inimici dei pibūt: et dispergent omnes qui operant iniquitatē: Tu qui in ista scandala: inter iniquitates humanas gemis: qui tribularis in carne: sed gaudes in corde: quod tu: **Que tibi spes o corp⁹ christi:** O christe qui in celis sedes: a dexterā patris: sed pedibus tuis et mēbris tuis laboras in terra: et dicis: **Saule Saule quid me psequeris:** tu quā spem habebis si inimici dei peribunt: et dispergent oēs qui opant iniquitatē: **Quid tibi erit:** **Et exaltabit sicut unicornis cornu meū:** Quare dixit sicut unicornis: Aliquū unicornis supbiā significat: aliquū unicornis exaltationē unitatē significat. Quia unitas exaltat: omnes hereses cū inimic⁹ dei pibunt. **Et exaltabit sicut unicornis cornu meū.** **Et quoniam erit: Et senect⁹ mea in misericordia pingui.** Quid dixit: senect⁹ mea: Nouissima mea. Quod in etatib⁹ nostris nouissima senectus est: sic totū hoc quod modo patit⁹ christi corpus in laborib⁹: in erūnis: in vigilijs: in fame: in siti: in scandalis: in iniquitatib⁹: in pssuris iuuetus ipius est. Senectus ipius: id est nouissima ipius in leticia erūt. **Et intendat caritas vestra:** quod dixit senectutē ne putetis et mortē. Nō enim in carne iō senescit ut moriat⁹. Senecta ecclie cādidā erit: recte factis: morte nō corrūpit. Quod est caput senis: hoc erūt opa nostra. Videtis quēadmodū canescat caput: et inalbescat quātūcūq; senect⁹ accedit. Qui bene senescit ordine suo: queris illi aliquū in capite capillū nigrū: et nō inuenis: sic cū fuerit vita nostra talis: ut querat⁹ nigrigudo peccatorū et nō inueniat. Senect⁹ tua iuuenilis est: senect⁹ ista viridis est: semp virebit. Audistis de feno peccatorū: audite de senecta iustoz. **Senect⁹ mea in misericordia pingui.** **Et respexit oculus meus inimicos meos:** Quos dicit inimicos suos: Oēs qui opant iniquitatē. Noli attendere: quia amicus tu⁹ est inimicus. Incurrat negociū et ibi illum pbas. Incipis venire ptra iniquitatē ipsius: et ibi videbis: quod quā tibi blandiebat inimic⁹ erat: sed nōdū pulsa ueras: nō ut institueret in corde quod non erat: s; ut erāperet quod erat. **Et respexit oculus meus inimicos meos.** **Et in eis qui insurgūt in me malignatib⁹ audiet auris mea.** Quā: In senecta. Quid est in senecta: In nouissimo. **Et quid audiet**

Alia lra.
† vberi.

Alia lra.
† despecti.

Alia lra.
† insurgētib⁹.

auris nostra: **Stantes ad dexterā: audiemus quod dicit eis qui sūt ad sinistrā:** **Ite in ignem eternū qui patus est diabolo et angelis eius.** Ab isto auditu malo iust⁹ nō timebit. Scitis quod dictus est in quodā psalmo: **In mēoria eterna erit iustus:** ab auditu malo nō timebit. **Quo auditu malo: Ite in ignē eternū: qui parat⁹ est diabolo et angelis eius.** **Et in eis qui insurgūt in me malignantib⁹ audiet auris mea.** **Trāsit fens: transit flos peccatorum.** **Quid de iustis: Iustus ut palma florebit: Illi exoriunt sicut fenū: iustus ut palma florebit.** In palma altitudinē significauit. Forte et hoc significauit in palma: quod in nouissimis suis pulchra est: ut initium eius a terra ducas: finē ipsi⁹ in cacumine: vbi habet totā pulchritudinē. **Aspera radix videt in fra: pulchra coma sub celo est.** **Erit ergo et tua pulchritudo in fine.** **Radix tua fixa sit: sed sursum versus habem⁹ radicē nostrā.** **Radix enī nostra christ⁹ est: qui ascēdit in celū: humiliat⁹ exaltabit.** **Velut cedrus que in libano est multiplicabit.** **Videte quod arbores dixit: Iustus ut palma florebit: ut cedrus libani multiplicabitur.** **Nūquid cū sol exierit arefcit palma: Nūquid arefcit cedrus: Cū autē sol cādēs aliquis fuerit arefcit fenū.** **Veiet ergo iudiciū: ut arefcāt peccatores: et virescant fideles.** **Velut cedrus in libano multiplicabitur.** **Plantati in domo dñi: in atrijs domus dei nostri florebit.** **Adhuc multiplicabunt in senecta vberi: et tranquillī erūt ut annūcient.** **Hoc est sabbatū quod vobis pauloante commendauit: vñ habet titulū psalmus.** **Tranquilli sūt: ut annūciēt.** **Quare tranquillī ut annūciēt: Nō illos mouet fenū pctōroz.** **Cedr⁹ et palma nec in tempestatib⁹ curuātur.** **Ergo tranquillī sūt ut annūciēt: et vere quod modo annūciandū est: et subsannantib⁹ omnib⁹.** **O miseri hoies amatores mūdi: annūciant vobis quod plātati sūt in domo domini: qui pfitent⁹ dño in cātico: et in cithara: in verbo et ope: annūciant vobis: et dicunt vobis: nolite seduci felicitate iniquorum: nolite attēdere florē feni: nolite attēdere ad tps beatos: in eternū misos.** **Nec ista beatitudo que foris mō videt vera ē: nec in corde beati: quod torquet mala psciētia.** **Tu autē tranquill⁹ esto spans de pmissis dñi dei tui.** **Quid enī annūciab in tranquillitate: Quā rect⁹ dñs: et nō est iniquitas**

Alia lra.
Alia lra n
Al. lra. r l
Alia lra n

Alia lra.
† bñpati

Alia lra b
† oē nolle

in eo. Attendite fratres: si plarati sumus in domo dñi: si vult florere sicut palma: et multiplicari sicut cedrus libani: et non arefcere sicut fenū sole candente: sicut hi qui vident florere sole absente. Si igitur non vultis esse fenū: sed palma et cedrus: quid annūciabitis? Quia rectus dñs et non est iniquitas in illo. Quomodo non est iniquitas? Tanta mala facit: sanus est: filiosque habet: plenas domus: abundat gloria: exaltatur honoribus: de inimicis vindicatur et omnia mala committit. Alios innocēs sui negocij: non rapiēs aliena: non quicquam faciēs: laborat in vinculis: in carceribus: in inopia estuat et suspirat. Quomodo non est iniquitas in eo: Esto tranquillus et intelligens: nā perturbaris: et in cubiculo tuo obscuras tibi lucē. Radiare tibi vult eternus deus: noli facere tibi nubiluz de perturbatione. Esto tranquillus in te: et vide quid tibi dicā. Quia deus eternus est: quare non parcat malis adducēs illos ad penitentiam: flagellat bonos erudiēs illos ad regnum celoz: non est iniquitas in eo: noli timere. Ecce ego flagellatus sum tñ manifestū est: confiteor peccavi: non enim dico me iustus. Hoc enim dicunt plerique quoniam est forte quisque in aliqua miseria: in doloribus: intras solari illum. Et ille: peccavi fateor: sunt peccata mea: agnosco illa. Sed nunquid tanta peccavi quanta ille: Ego noui quanta fecit ille: ego noui quanta commisit. Peccata mea sunt: fateor illa deo: sed minora sunt quam illius: et ecce ille nihil mali patitur. Noli turbari: tranquillus esto: ut scias quoniam rectus dñs et non est iniquitas in eo. Quid si te propterea flagellat modo: quare non tibi seruat ignem sempiternū: Quid si illum propterea dimittit modo: quare auditurus est: Ite in ignem eternū: Sed quoniam: Cū tu positus fueris ad dexteraz: tunc dicet positus ad sinistra: Ite in ignem eternū qui parat est diabolo et angelis eius. Non te igitur ista moueat: tranquillus esto: sabbatiza et annūcia quoniam rectus dñs: et non est iniquitas in eo.

Explicit Tract. de ps. XCI.

Incipit Tract. de ps. XCH.

Psalmi huius titulum cum pronunciarē audiui: et quid sibi velit de scriptura dei hoc ex libro genesis non est difficile cognoscere: In titulo enim tamquam admonemur in limine quid intus queramus. Inscriptus est ita. **Laus cantici ipsius David in die ante sabbatum: quoniam fundata est terra.** Recordātes ergo pro oēs dies quid fecerit deus quoniam creauit et ordi-

navit uniuersa a prima die usque ad sextum diem: sanctificauit enim septimum: quare in illo requieuit post omnia opera que fecit valde bona: et inuenimus eum sexto die fecisse: qui dies hic commemorat: quia dicit: ante sabbatum omnia animalia in terra: deinde ipso die fecit hominem ad imaginem et similitudinem suam. Non autem sine causa illi dies sic sunt ordinati: nisi quare et secula sic cursura erant antequam requiescamus in deo. Tunc autem requiescimus si facimus omnia bona. Ad hoc exemplum dictum est de deo: Requieuit deus septimo die cum fecisset omnia opera bona valde. Non enim fatigatus est ut quiesceret: aut modo non opatur: cum aperte dñs christus dicat: Pater meus usque nunc opatur. Vicit enim illud iudeis qui carnaliter sentiebant de deo: nec intelligebant quare deus cum quiete operatur: et semper operatur: et semper quietus est. Ergo et nos quos in se voluit deus tunc figurare: post omnia opera bona habebimus requiem. Et quidem opera nostra bona fratres que hic operamur in seculo ante requiem quasi cum labore sunt: et requies illa in seculo: nondum tenetur in re: et nisi esset in spe desideremus in labore: sed transeunt opera laboriosa et bona. Quid enim tam bonum: quam porrigere panem esurienti: Et quod audiebamus modo cum euangelium legeret: Quid. n. tam bonum: quam id quod admonebat generaliter: Omnis qui habet duas tunicas det non habenti: et qui habet escas pascat esurientem: Nudum vestire bonum opus est: Nihil quid semper erit hoc opus bonum: Habet aliquantulum laboris: sed habet solacium in spe future quietis. Quantum autem laboris habet qui vestis nudus: Bonum opus non multum laborat: malum opus habet laboris. Qui enim vestit nudum si habet unde faciat non laborat: si non habet unde faciat gloria in excelsis deo: et in terra pax hominibus bone voluntatis. Qui autem vult spoliare vestitum: quantum laborat quis enumerat: Et tamen et ista transitura sunt: cum venerimus ad illam requiem ubi nemo esurit qui pascat: nemo nudus est qui vestiat. Iam quare et ista transitura sunt opera bona: et sextus iste dies quoniam perficiuntur opera bona valde habet vespertinum: in sabbato non inuenimus esse vespertinum: quare requies nostra non habebit finem. Despera enim pro fine ponit. Si autem sexto die fecit deus homines ad imaginem et similitudinem suam: inuenimus sexto seculo venisse dominum Iesum christum: ut reformaret hominem ad imaginem dei. Primum enim tempus tanquam primus dies ab Adam usque ad Noe. Secundum